

1225

A

NAGY-KANIZSAI

ÁLLAMILAG SEGÉLYEZETT

KÖZSÉGI NYILVÁNOS

POLGÁRI FIU-ISKOLA

TIZEDIK

É R T E S I T Ő J E

AZ

1881—82. TANÉVRŐL.

SZERKESZTÉ:

MORGENBESSER JÁNOS

IGAZGATÓ.

NAGY-KANIZSA,

NYOMATOTT FISCHEL FÜLÖPNÉL.

1882.

REV 85

REV 98

A

NAGY-KANIZSAI

ÁLLAMILAG SEGÉLYEZETT

KÖZSÉGI NYILVÁNOS

POLGÁRI FIU-ISKOLA

TIZEDIK

É R T E S I T Ő J E

AZ

1881—82. TANÉVRŐL.

SZERKESZTÉ:

MORGENBESSER JÁNOS

IGAZGATÓ.

NAGY-KANIZSA,
NYOMATOTT FISCHEL FÜLÖPNÉL.

1882.

REV 98

REV 2010

Rev. 1960 TL

TARTALOM.

- I. Adatok a polgári iskola történetéhez 1881 - 82 ben
  - II. Jótékonyági ügy.
  - III. Felsőbb rendeletek.
  - IV. Az intézet tanszereinek gyarapodása 1881 - 82-ben.
  - V. A bevégzett tananyag áttekintése, tankönyvek és tanárok.
  - VI. A tantestület és működésének kimutatása
  - VII. Az ifjuság érdemsorozata az 1881—82. tanév végén.
  - VIII. Statisztikai táblázatok az 1881 - 82. tanévről.
  - IX. Tandijmentes, ösztöndijas, jutalmazott és segélyezett tanulók az 1881 - 82. tanévben.
  - X. Az 1882 - 83. tanév megkezdésére vonatkozó értesítés.
-

Az érdemsorozatban használt rövidítések értelme.

Előmenetelre nézve :

jeles = jeles
jó = jó
elgs. = elégséges
elgt. = elégtelen

Szorgalomra nézve :

erny. = ernyedetlen
dics. = dicséretes
vál = változó
hny. = hanyatló

Magaviseletre nézve :

jó = jó
szb. = szabályszerű
r. = rossz.

Adatok a polgári iskola történetéhez 1881–82-ben.

A tanulók fölvétele vagyis beírása szeptember hó 1-én kezdődött és tartott szeptember hó 4 ig. A tanév ünnepélyes megnyitása szept. 5 én történt. A rendes tanítást azonban csak másnap azaz szept. 6 án kezdtük meg.

A beiratások előtt hajtottuk végre a tanévet előkészítő és megnyitó munkálatokat a rendtartás szerint; a mikor is a tantárgyak felosztása, az osztályfőnökségek elosztása, az óra rend meghatározása, az értekezleti jegyző és a könyvtárnokok kijelölése stb. kérdések intéztettek el.

A beírt tanulók száma 114; a múlt évihez képest tizen-négy főnyi apadás. A 114 beírt tanulóhoz járul még egy magántanuló, ki a vizsgát a VI. osztálybeli tantárgyakból sikerrel le is tette; így volt a beírt tanulók összes száma 115.

A tanítás, a nem vallás és közoktatásügyi min. kir. min. által 1879 évi szept. 12. 25409 sr. a kiadott új tanterv értelmében történt, azon módosítással, hogy a német nyelvet heti 2-2 órában az első és második osztályban is meghagytuk.

Vallás-erkölcsi és fegyelmi ügy tekintetében a tanulók tanítóik felügyelete mellett az elmúlt év alatt is a szokásos módon és időben teljesítették az egyháztól rendelt vallási gyakorlatokat és ájtatosságokat. A róm. kath. tanulók hittani vizsgálatait főtt Letlinger Kelemen városi helyi plébános ur elnöke alatt tartattak meg. — Az evang. és mész. hitvallású tanulók szintén illető egyházi előljárásaik utasítása szerint nyertek hitoktatást; vizsgálataik pedig az illető kiküldött biztosok elnöke alatt tartattak meg. — Az ifjúság erkölcsi viselkedésére és fegyelmi állapotára nézve megemlítem, hogy a szülők részéről az elnézés, az engedékenység mindinkább lábra kap; ezt tapasztaltuk különösen a tanévben, mert néhány tanuló szigorubb megrovást érdemelt.

A tantestület az előirt tananyag tervszerű beosztása és egyöntetű módszeres kezelése iránti megállapodások, továbbá a tanuló ifjuság magaviselete, és tanulmányi előmenetelének ellenőrző nyilvántartása végett ez évben is az előirt, de szükség esetén rendkívüli értekezletet is tartott. — Nyilvántartás végett vezetett a tanügyi napló és ezzel kapcsolatban a mulasztók, valamint a fegyelmi észrevételek rovata is.

A lefolyt tanévben megünnepeltük október 4-én Királylyunk Ő Felsője legnagyobb nevenapját és január 28-án Deák Ferencz halála évfordulójának napját; az iskolai évzáró ünnepélyt június 27-én tartottuk meg a szokásos díjosztások mellett

A tavalyi tanév végén rendezett hangversenyünk tiszta jövedelme 44 frt 20 kr volt. Ezen összeg az előbbeni tanévből fennmaradott összeghez csatoltatott és így összesen 151 frt 16 kr. volt a takarékpénztárban elhelyezve. Az 1881/82. tanév elején azonban ezen megtakarított összegből a tantestület által 28 frt 25 kr szegény tanulók felruházására fordított; maradt tehát még 122 frt 91 kr a takarékpénztárban (L. a segélyzettekéről szóló kimutatást) Fájjalással kell megjegyeznem, hogy a már évek óta tartatni szokott ilyen jótékonycélu hangversenyünk ez évben elmaradott.

Rosenblüh Lajos tanár, mint már több éven át, ezen tanévben is kezelte az iskolai takarékpénztárt. Betett 19 tanuló 38 frt. 70 krt A legkisebb betétel volt 5 kr., a legnagyobb 15 frt; a pénz a helybeli takarékpénztárba helyeztetett el. A takarékpénztárt kezelő tanár hivatalos teendői mellett, anyagi haszon nélkül fáradozott az intézet érdekében, fogadja azért az intézet nevében hálás köszönetünket

Teljes örömmel jegyzem meg, hogy Hoffmann Mór intézetünk nyelvtanára ez évben tette le a középiskolai tanári vizsgálatot; valamint azt is, hogy Rosenblüh Rajas r. t a második, Hoffmann Mór, Morgenbesser János, Schmidt Károly és Schultz Károly r. tanárok pedig az első ötödéves pótlékot nyerték —

Az intézet egészségi állapota nem mondható oly kedvezőnek, mint ez az előbbeni években volt; egyik tanítványunkat, ki szegény és árva fiú, de mégis kitűnő tanuló volt és sanyarúsággal küzdötte fel magát az ötödik osztályig, év közben ragadta ki társai közül a kérlelhetlen halál Béke lebegje körül. A némely városok iskoláit érintett járványos betegségek nem idéztek elő nálunk zavaró befolyást s így az említett haláleseten kívül az intézet egészségi állapota türehető volt. A tantestület tagjai is, pár napra terjedő egyes betegeskedéseket kivéve, általában állandó egészségnek örvendettek.

Intézetünket e tanévben látogatásukkal szerencsételtették: Tek. Lengyel Ignác, Plosszer Ignác és Dr. Szukits Nándor iskolaszéki tag urak több ízben.

A lefolyt tanévben intézetünk, a tek. iskolaszék jóváhagyásával, a következő lapokat járatta:

„Philologiai Közlöny“, „Paedagogiai Szemle“, „Középtanodai tanár-egyleti Közlöny“, „Magyar Nyelvőr“, „Altalanos tanügyi Közlöny“, „Földrajzi Közlemények“, „Budapesti Szemle“, „Közoktatás“, „Zalai Tanügy“, „Bürgerschule“-t, ezeken kívül járatta még a tantestület a „Polgári Iskolá“-t, és az intézetnek járt a „Néptanítók Lapja.“

Nyilvános vizsgálataink a tekintetes iskolaszék jóváhagyásával az illető kiküldött biztosok elnöklete alatt június hó 17-étől ugyan e hó 24 ig tartattak meg, mely vizsgálati időtartama alatt a tanév folytán készített rajzok is voltak kiállítva.

Június 16 án tantestületi tanácskozmány tartatott s ezen a tanodai ifjuság erkölcsi viselete, szorgalma s az egyes tantárgyakban tanusított előmenetele bíráló alá vétetett, az osztályzatok megállapítottak és a bizonyítványokba jegyeztettek; a tanévet június hó 27 én az ének és szavallattal valamint a jutalomdíjak és könyvek kiosztásával egybekötött záróünnepélylyel fejeztük be de a bizonyítványokat és az értesítőt csak június 28-án osztottuk ki.

II

Jótékonysági ügy.

Tanintézetünk szegény növendékei ezen tanévben is részesültek olyan jótéteményekben, melyek iskolázásuk terheit jelentékenyen megkönnyítették.

A tandijmentesség kedvezményét a lefolyt tanévben 38 növendékünk élvezte. Azonkívül 60 növendékünk láttatott el a szükséges tankönyvekkel és 21 tanulónk ruhával.

Intézetünk ezen jótéteményen kívül még egyéb kedvezmények élvezetével is dicsekedhetik.

Főt. és ngos Tallián Ede zágrábi kananok ur 1000 frtos alapítványa kamataiból két jeles s jóviseletű növendék részesített segélyben.

A nagy kanizsai takarékpénztári részvénytársulat ezen évre is nagylelkűen megszavazott 40 frtnyi összeget azon nemes óhajtással, hogy az szegény és szorgalmas tanulók segélyezésére fordíttassék

Ebenspanger Lipót iskolaszéki tag ur egy darab aranyat a számtanban legjobbnak elismert tanulónak jutalmazására ajánlott fel

Fischel Fülöp helybeli könyvkereskedő ur által felajánlott 3 frttal egy szegény és szorgalmas tanuló jutalmaztatott

A tek. iskolaszék által megszavazott 20 frtból jutalomkönyvek szereztettek be azon czélból hogy a zárünnepély alkalmával szorgalmas tanulók megjutalmaztassanak. Hock János zenetanár 10 drb. ezüst frtot ajánlott fel az énekben, rajzolásban és tornászatban jeles tanulók jutalmazására. Schultz Károly rajztanár 1 drb aranyat egy jeles rajzoló jutalmazására. Schmidt Károly tanár pedig egy könyvet ajánlott fel olyan tanuló jutalmazására, ki a földrajzban feltűnő haladást tett. (Ezekre nézve 1 a tandíjmentesek, segélyzettek-, ösztöndíjasok- és jutalmazottakról szóló kimutatást)

Lengyel Ignác iskolaszéki tag ur könyvtárunkat egy igen becses könyvvel gyarapította

Továbbá gyarapították még könyvtárunkat becses adományokkal: a nm vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium, a Franklin-társulat, az Eggenberger-féle könyvkereskedés, a Gallia-féle könyvkereskedés, Tettey Nándor, Csáthy K. Réthy L. és Lövy József könyvkiadók és intézetünk volt növendéke: Schmidt Rezső.

Hálásan jegyzem fel hogy a tek. városi tanács a lefolyt tanévben is 235 frt 25 krnyi összeget fordított részint taneszközök, részint a tanári könyvtárnak gyarapítására.

Természetrajzi valamint pénz- és éremgyűjteményünket több növendékünk gazdagította adományaival.

Kedves kötelességemnek ismerem intézetünk mindazon nemeskeblű pártfogóinak, kik iskolánkat becses támogatásukra méltatták, ezen helyen a szent ügynek nevében hálás köszönetemet nyilvánítani.

III.

Felsőbb rendeletek.

E helyen csak azon rendeletet akarom fölemlíteni, mely a nagy közönségre nézve érdekel bir; ez tudomásvétel végett szóról szóra ideiglatva, következőleg hangzik:

Másolat:

Vallás és közoktatási m. kir. ministertől 33788 sz. A vasuti üzlet-gyakornokok képesítése tárgyában a közmunka és közlekedési m. kir. minister által f. é. november hó 3-án 16506 sz a kiadott szabályrendelet mását tudomás és közö-

tetés végett uraságodnak ezennel megküldöm. Budapest en 1881. évi november hó 22 én a Minister meghagyásából Göncz Pál miniszteri tanácsos. Tekintetes Krób Pál ur, Zalamegyei tanfelügyelőnek.

Másolat :

Közmunka és közlekedési m. kir. Ministeriumtól. 16506 szám — A vasuti üzletgyakornokok képesítése tárgyában 1876 évi márczius hó 6 án 268 sz a kiadott itteni rendelet d) pontja alatt az előképzettség tekintetében foglalt határozmányok értelmezésére nézve több izben kételyek merülvén fel, a most idézett rendelet többi határozmányainak épségben tartása mellett a vasuti üzletgyakornokok előképzettségére vonatkozólag, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Ministeriummal folytatott tárgyalás alapján a következő szabályokat állapítottam meg : 1 ször. Vasuti üzletgyakornoki állomásokra teljes képzettséggel bírónak tekintendők és ennek folytán külön felvételi vizsga nélkül alkalmazhatók azok, kik valamely főgymnasiumot vagy főreáltanodát, felső kereskedelmi akadémiát, felső katonai intézetet, a budapesti állami középipartanodát, a kassai állami gépészeti ipartanodát, valamely hat évi tanfolyammal bíró polgári iskolát jó sikerrel végezték, ugyszinte azon tanítók kik a tanképesítő vizsgát kiállották 2-szor. Az előző pontban felsorolt iskolai képzettséggel nem bíró pályázók csak külön felvételi vizsga alapján alkalmazhatók vasuti üzletgyakornokoknak. Ezen vizsgára is azonban csak oly egyének bocsáthatók, kik legalább a gymnasium vagy reáliskola 6 osztályát, a budapesti állami középipartanoda 2-dik évfolyamát, valamely polgári iskola négy évfolyamát, a tanító-képezdek 2-ik évfolyamát jó sikerrel végezték, vagy a kik a katonatiszti vizsgát eredménynyel letették. — 3 ször. Ha az 1. és 2. pont alatt közelebbről megjelölt iskolai képzettséggel bíró vasuti egyének üzletgyakornoki állomásokra nem jelentkeznének, vagy egyes esetekben kivételes okok forognának fenn, melyek az előirt iskolai képzettséggel nem bíró gyakornokok alkalmazását indokolnák, ily egyéneket az üzletgyakornoki vizsgára bocsátásához esetről esetre a vezetésem alatt álló ministerium előleges engedélye lesz kikérendő, mely esetekben az erre vonatkozó előterjesztés mellett a folyomódó képzettségének igazolására vonatkozó okmányok is bemutatandók. — A m. kir. vasuti felügyelőség egyuttal utasított, hogy fentebbi szabályok pontos figyelemben tartása felett felügyeljen — Budapest 1881 november hó 3-án. Ordódy s. k. Valamennyi vasuti társulat t igazgatóságának. A másolatok hitelesek. Krób Pál s. k. kir. tanfelügyelő.

IV.

**Az intézet tanszereinek gyarapodása
1881—82-ben.**

Tanszertáraink a lefolyt tanévben is gyarapodtak. A tek. városi tanács e tanévre tanszerek beszerzésére és a tanári könyvtár gyarapítására 235 frt 25 kr. ajánlott fel; ezen összeg erejéig a következő beszerzések iránt történt intézkedés:

1. *Természettani szertár*. Készülék a csavar elvének megmagyarázásához (Müller szerint); állvány fémből 8 súlypont idommal; készülék a közl. törvény megmut. külömb sűrűségű folyadékok közt: Cartesius-féle buvár alak; bura hólyag és üveg repesztéshez; higanyeső; készülék az oldalnyomás megmut.; vegyési sip négy csővel; Telephon nyitott szerkezetű, vezetősodronnyal; nagyító-üveg (Loupe); szigetelő; 1 drb. Geissler féle cső; összesen 83 frt 50 kr

2 *Természettajzi szertár*. A mezei gazdaságra nézve hasznos és kártékony állatok Gönczy Páltól; 14 frt

3 *A vegytani laboratorium számára*: 12 drb lombik; 200 drb dugasz; kautchukcső; sósav; szűrő-papír; borszesz lámpa; Chilisalétrom; Higany; Dániell féle csapp; szénsav. natron; rézlemez; összesen 28 frt 70 kr.

4 *Mértani rajz*. Mérőláncz vasból a hozzátartozó rudakkal; 19 frt.

5 *Szabadk. rajz* Balustraden 20 tábla; Gartuschen 33 tábla; 31 frt 80 kr.

6 *Tanári könyvtár*. a) Vétel útján: Dr. Császár Károly: Geometria; Sággh József: Magyar zenészeti lexicon; Simonyi Zsigmond: A magyar kötőszók; Nagy Aladár: A drága kövek; Ereky Alfonz: Mérték-, sui- és pénzisme. — Folyóiratok: Philologiai Közlöny; Paedagogiai Szemle; Középtanodai tanáregyleti Közlöny; Magyar Nyelvőr; Általános tanügyi Közlöny; Földrajzi Közlemények; Budapesti Szemle; Közoktatás; Zalai Tanügy; Iparlapok; Bürgerschule; összesen 58 frt 25 kr. — b) *Ajándék útján*: Palóczy Lipót: Francia nyelvten; Theisz Gyula: Francia nyelvten; Landau Wohlrab: Rajzoló Geometria; Szvorényi József: Olvasókönyv; Scholtz Albert: Földrajz; Dr. Brozik Károly: Középkori utazók; Rybár István: Elemi vegytan; Kaszap Antal: Földrajz; Pásth-Wettstein: Vegytan; Gönczy-Schneider: Képes Atlasz; Simonyi Zsigmond: Magyar nyelvten; Mihály József: Olvasókönyv; Kozma Gyula: Földrajz; Szuppan Vilmos: Számtan; Berecz Antal: A természet; Joh Dietenberger: Heilige Schrift;

Nesnera Aladár: Mértan, Dienes Péter: Földrajz: Lovcsányi Gyula: Vág és vidéke; Nagy Lajos: Francia nyelvten; Néptanítók Lapja.

7 *Ifjúsági könyvtár*. Az ifjúsági könyvtár számára a növendékek által külön fizetett használati illetményekből a következők szereztettek be: Egy hosvédtüzér élete 1848—49. Grenville C: A jelenkori oroszok; Kunsági: A honvédvilág 2 k; Pulszky Ferencz: Deák F. Jellemrajz; Zichy A.: Gr. Széchényi Ist; Zsilinszky Mihály: Magyar hölgyek; Halasi A.: Petőfi reliquiák; Schwarz M: Munka gyermekei 3 k; Születés és képzettség 2 k., A nemes ember leánya 3 k., A mostoha leány; Gyulai Pál: Vázlatok és képek 2 k; Szinyei József: Az ezer tó országa; Mihály I.: Shakspeare mesék 2 f. Beniczky I.: A világ népei; Majláth I.: Magyar regék s mondák; Kerényi László: Eredeti népmesék 2 k, Sajó és tiszavölgyi népmesék 2 k; Beöthy Z.: A névtelenek; Frankenburg A.: Zsibvásár 2 k.; Az öreg Bolond Miska kalandjai, Oszinte vallomások 2 k.; Freytag G. Kalmár és báró 2 k.; Pongác Emil: Szuezig és vissza; Szana T. Csokonai életrajza; Vajda Viktor: Kölcsei élete, Toldy F.: Irodalmi Beszéddek 2 k., Magyar költők élete; Vámbéri: Keleti életképek; Münchhausen kalandjai; Lauka G.: Legujabb novellái; Dickens: Olivér Twist; Abonyi L.: Itt a szép Alföldön, A fonó krónikája 3 k; Auerbach B. Waldfried 3 k Cooper I. E.: Az utolsó mohikán; Bánfi I.: A pupos Pista, A fejes Boris, Réthy: Beszélyek az ifjúság számára: Tóth: A nagyapó elbeszélései; Vadászkalandok; Teuillet Salamon: Egy szegény ifju története, A kis grófnő; Balázs S.: Vig elbeszélések; összesen 74 frt 25 kr.

V.

**Az 1881—82. tanévben
bevégzett tananyag áttekintése, tankönyvek és tanárok.**

Első osztály.

Osztályfőnök: HOFFMANN MÓR.

Tantárgy	Heti óraszám	Tanár	Tankönyv	Bevégzett tananyag
Hit- és erkölcsstan	1			E tantárgy osztályok szerinti felosztásának és terjedelmének meghatározása a felekezeti hatóságok jogköréhez tartozik.
Magyar nyelv	5	Hoffmann Mór	<p>Simonyi Zs. magyar nyelvtan I. r.</p> <p>Bodnár és J. magyar olvasók. I. r.</p>	<p>a) Elbeszélő prózai és költői olvasmányok, különösen a népmese, népmonda, magyar történeti monda. Értelmes és kellően hangsúlyozott olvasás; az olvasmányok tartalma megmagyarázása, az olvasmányok tartalmának szabadon való elbeszélése; könyv nélkül tanult versek szavalása.</p> <p>b) Nyelvtan: egyszerű mondat és mondatrészek, fő- és mellékmondat megkülönböztetése. — Mondattani alapon a teljes alakban, tekintettel a hangtani módosulásokra; szóképzés, szócsoportok egybeállításával; az előképzők:</p> <p>c) Hetenkint egy írásbeli iskolai vagy házi dolgozat.</p>
Német nyelv	2	Hoffmann Mór	<p>Hoffmann M. német ny. I. r.</p> <p>Jausz Gy. Deutsches Lesebuch I. r.</p>	Egyszerű mondat, mondatrészek megkülönböztetése. A conjugatióból a személyragozás és az igealakok megkülönböztetése idő és módjelzők alapján. A declináció és motio. Szótanulás Hetenkint két írásbeli dolgozat.
Földrajz	2	Schmidt Károly	Hunfalvy J. kis földleírás	A magyar-osztrák monarchia földrajza, különösen Magyarország földrajza, az osztrák tartományoknak csak általános áttekintése, kiválólag az első természeti viszonyai.

Tantárgy	Heti óraszám	Tanár	Tankönyv	Bevégzett tananyag
Szám-tan	3	Rosenblüh Lajos	Lutter szám-tan I. r.	A tizedes számrendszer. A négy számolási művelet egész számokkal és tizedes törttel. A tört mint hányados és viszony; közösleges törttel való számolás. A hazai mértékek ismertetése; időszámítás.
Mértan	2	Rosenblüh Lajos	Močnik mértani nézlet-tan I. r.	Planimetriai elemek. Pontok, vonalok és szögek fekvési és mérési viszonyai. A legfontosabb sík idomok tulajdonsági és alakítása. Az idomok összeillősége, szymetriája, hasonlósága, és a terület meghatározása.
Természetrá-j	3	Zánkai Zsigmond	Dr. Szabó József ásványtana. Szécskai Istv. növénytana I. r.	a) Téli hónapokban az ásványtanból egyes osztályok alapjellemivel bíró, a mezei gazdasági, különösen az ipari ismeretek alapján szolgáló ásványok példányain szemléltettek azon ismertető jegyei; az ásványok találási helyük és hasznuk. b) Tavasz és nyári hónapokban egyes seregeket jellemző, azonban a mezei gazdaságban és az iparban használatni szokott növénypéldányokon kerestettek fel a növények ismertető jegyei; a növények növesi helyük és hasznuk.
Mértani rajz	2	Schultz Károly		Szerkesztői síkmértan elemei (eszközökkel).
Szabadkézi rajz	2	Schultz Károly		Előkészítés a rajzolásra. Egyenes vonalok görbe vonalok s ezekből összetett egyszerű diszitmények. Síkmértani idomok. Egyszerű mértani testek, sodrony és teljeslapu mintákról árnyékolás; a mintázás kezdete.
Szépírás	1	Rosenblüh Lajos		Ütény szerint tanulták az ugynevezett angol szépírást.
Torna	1	Pongrácz Adolf		A menés, futás nehezebb nemei mellett gyakorolták a sorkfordulatokat, sorkanyarodásokat és a sorok mozdulatának összeállásának és kifejlésének különféle nemeit Szabadgyakorlatok.
Ének	1	Hock János		Három- és négyszólamu karénekek.

Második osztály.

Osztályfőnök : MORGENBESSER JÁNOS.

Tantárgy	Heti óraszám	Tanár	Tankönyv	Bevégzett tananyag
Hit- és erkölcsstan	1			Lásd I. osztály.
Magyar nyelv	5	Zánkay Zsigmond	Simonyi Zs. magy. nyelvt. II. r. Bohnár és J. magy. olvasók. I. r.	Olvasmányok és azoknak feldolgozása. Összetett szerkezetű, mondatok taglalása és szerkesztése ; mellé- és alárendelt mondatok. A szókötés, szóképzés. Hetenkint egy írásbeli iskolai vagy házi dolgozat.
Német nyelv	2	Morgenbesser János	Hoffmann Mór ném. nyelvtan I. r. Jausz Gy. ném. olvasók I. r.	Az I. osztályban tanultakon kívül a fő- és mellékmondatok. Teljes conjugatio. A melléknév, a viszonyzó, a névmás és a számnév. Hetenkint két írásbeli dolgozat.
Földrajz	2	Rosenblüh Lajos	Hunfalvy J. kis földleírás	Európa bővebb és Ázsia összebb vont ismertetése oly módon, mint az I. osztályban.
Számтан	3	Rosenblüh Lajos	Lutter számtan II. r.	Számolási rövidítések, számtani miveletek korlátolt pontossággal. Az arányosság fogalmának fejlesztése. Egyszerű hármasszabály ; az olasz számolásmód. Mértani viszonyok és arányok elemei. Százalék.
Mértan	2	Zánkay Zsigmond	Mocnik mért. nézlettan I. r.	Stereometriai elemek. A sík ; az egyenesek és síkok abszolut és relativ fekvése, lapszög és szögletek. A legfontosabb testek tulajdosságai és hálózata. A testek felszínének és térfogatának meghatározása.
Természetráaj	3	Morgenbesser János	Fillinger K. az állatok természetr. I. r.	Egész éven át tanítottak az állatok főbb osztályaiból, az alapjellemmel bíró, egyszersmind a mezei gazdaságban és az iparban használatni szokott állatpéldányokon az ismertető jegyek ; az állatok tartózkodási helyök, táplálkozási és szaporodási módjok, sajátágaik és hasznuk, Az állati rendszer főbb alapvonalai és az állatoknak meghatározása. Embertan.

Tantárgy	Heti óraszám	Tanár	Tankönyv	Bevégzett tananyag
Mértani rajz	3	Schultz Károly	Krisz Fer. elemi ábrázolásban	Vetülettan elemei ; pont, vonal siktérbeli helyzetének meghatározása, egymáshoz való viszonya.
Szabadkézi rajz	2	Schultz Károly		Fali táblákra előrajzolt ábrákról, fali nagy képekről ; ékitmények elemei. Fokozatos előhaladás a mintázásban.
Szépíráás	1	Rosenblüh Lajos		Lásd I. osztály.
Torna	1	Pongrácz Adolf		Lásd I. osztály.
Ének	1	Hock János		Lásd I. osztály.

Harmadik osztály.

Osztályfőnök : SCHULTZ KÁROLY.

Tantárgy	Heti óraszám	Tanár	Tankönyv	Bevégzett tananyag
Hit- és erkölcesstan	1			Lásd I. osztály.
Magyar nyelv	4	Zánkay Zsigmond	Torkos m nyelvt. Bodnár és J. magy. olvasók. II. r.	Egészlet alkotó történelmi olvasmányok. Elbeszélő költemények. A nyelvtan rendszeres áttekintése. A hangsúlyos vers ismertetése. Hetenkint egy írásbeli dolgozat.

Tantárgy	Heti óraszám	Tanár	Tankönyv	Bevégzett tananyag
Német nyelv	3	Hoffmann Mór	Hoffmann Mór német nyelvtan II. r. Jausz Gy. ném. olvasó II. r.	Egyszerű és bővített mondatok ; a mondatrészek, a fő- és mellékmondatoknak megkülönböztetése. Név- és igeragozás, szóképzés elemei. Szóbeli fordítás magyarból németre ; kisebb darabok megtanulása könyv nélkül.
Földrajz	2	Schmidt Károly	Hunfalvy J. kis földleírás	Amerika bővebb, Afrika és Ausztrália összéb vont ismertetése, tekintett a felfedezések történelmének főbb mozzanataira.
Történelem	2	Schmidt Károly	Schwicker J. H. magy. története	A magyarok történelme oly rövid áttekintésben, hogy egy év alatt az egészen át lehet venni.
Számítan	3	Rosenblüh Lajos	Mauritz R. Köz. számt. II. rész.	Összetett hármasszabály. Kamatszámolás. Határidő számolás. Láncszabály. Az arányos osztás. Elegyítési feladatok.
Mértan	1	Zánkay Zsigm.	Mocnik mért. nézl. II. r.	Egyszerű vonalú idomok. Az összeillőség symmetria, hasonlóság és terület meghatározás. Görbe vonalú idomok. A körtan.
Természetről	3	Morgenbesser János	Kriesch J. ásványtan. Szécskay J. növénytan II. r.	Téli hónapokban az ásványtani ismeret kibővített a közzettanul s a geologia alapvonalaival. — Tavasz és nyári hónapokban a növények szervezete és élettanyamata ismertetett meg.
Mértani rajz	2	Schultz Károly	Krisz Fer. elemi ábrázolásban	A vetülettan ismétlése és folytatása : síkok által határolt s görbe felületű rendes mértani testek ábrázolása. Árnyékszerkesztés. A látkép szerkesztése.
Szabadkézi rajz	2	Schultz Károly		Görög, középkori s keleti stílus épitmények rajzolása és színezése lapmintákról. Összetettebb épitmények féldomboru mintákról.
Szépírás	1	Schultz Károly		Lásd I. osztály.
Torna	1	Pongrácz Adolf		Lásd I. osztály.
Ének	1	Hock János		Lásd I. osztály.

Negyedik osztály.

Osztályfőnök : SCHMIDT KÁROLY.

Tantárgy	Heti óraszám	Tanár	Tankönyv	Bevégzett tananyag
Hit- és erkölcstan	1			Lásd I. osztály.
Magyar nyelv	3	Hoffmann Mór	Bodnár Zs. irályt. és olvasókönyv I. r. Névy J. gyak. irályt. I. r	Arany Toldyja. Az olvasmány tartalmának megértetésén kívül a mű szerkezete. Leírások. A stílus általános törvényei. A prózai és a költői stílus különbségei, tekintettel a legfontosabb ügyiratokra. A mértékes vers ismertetése. Hetenkint egy írásbeli dolgozat.
Német nyelv	3	Schmidt Károly	Hoffmann Mór ném. nyelvtan II. r. Jausz Gy. ném. olvasók. II. r.	Az összetett szerkezetű mondatok taglalása és alkotása ; az ezekhez szükséges nyelvtani alakok és szabályok ismertetése. A mondattannak és szóképzéstannak kiegészítése. Fordítás és könyvnyelvküliek tanulása. Végül a németnyelvtan részletes áttekintése.
Földrajz	2	Schmidt Károly	Hunfalvy J. kis földleírás	A három első osztályban tanult földrajzi ismeretek összefoglalása és az egész áttekintése. A matematikai és phisikai földrajz elemei s földabroszok készítése
Történelem	3	Schmidt Károly	Neumann S. világtörténet I. II. r.	A keleti népek, görögök és rómaiak története. Népvándorlás. Új államok. Az izlam. A pápaság és a keresztes hadjáratok. A középkori viszonyok bomlása.
Számítan	3	Rosenblüh Lajos	Mauritz R. köz. számt. II. r.	A hazai, valamint a legfontosabb külföldi pénzrendszerek ismertetése. Árfolya n-számítás. Lerovás és váltóleszámítolás. Az ellentett szám, a hat első alapművelet betűkkel. Első fokú egyenletek egy ismeretlennel.
Mérintan	1	Rosenblüh Lajos	Mocnik F. mért. nézlettan II. r.	A tér felmérése és területe, kiszámítása. A térfogat felmérése és köbtartalma kiszámítása, alkalmazva ezt a töltések, földkiadások, épületek falai köbtartalmainak kiszámítására.
Természet-tan	3	Morgenbes-ser János	Greguss Gyula természet-tana	A testek általános tulajdonságai. A testek mozgása. Az erők és azok sulyegyene. A munka. A gépek.

Tantárgy	Heti óraszám	Tanár	Tankönyv	Bevégzett tananyag
Mértani rajz	2	Schultz Károly		Mérték szerinti rajzolás. A mértani rajz alkalmazása az építészeti szerkesztésre.
Szabadkézi rajz	3	Schultz Károly		Ékitmények domborművekről, virág, emberi fej és testrészek rajzolása domboru mintákról. A renaissance-stil alapvonalai. Mintázás.
Torna	1	Pongrácz Adolf		Az alsóbb osztályokban végzetteken kívül gyakoroltattak a katonai test- és fegyvergyakorlatok.
Ének	1	Hock János		Lásd I. osztály.

Ötödik osztály.

Osztályfőnök : ROSENBLÜH LAJOS.

Tantárgy	Heti óraszám	Tanár	Tankönyv	Bevégzett tananyag
Hit- és erkölcstan	1			Lásd I. osztály.
Magyar nyelv	3	Hoffmann Mór	Gyulay Bél. Irodalom ismertető Névy gyakorl. irályt. II. r.	Olvasmányok : Az ujabbkori irodalombeli költők és drámairók műveiből válogatott darabok olvastatása, tartalmi magyarázat mellett a drámai compositió megértetése. Prózai olvasmányul a szónoki beszéd. Üzleti levelek. szerződések, kötelezvények. Hetenkint egy írásbeli dolgozat.

Tantárgy	Heti óraszám	Tanár	Tankönyv	Bevégzett tananyag
Német nyelv	3	Hoffmann Mór	Szemák J. német mondatt. I. r. Jausz Gy. ném. olvasók. III. r.	Német nyelv és mondattan ismétlése mellett könnyebb német olvasmányok olvas-tatása. Fogalmazások, néhány vers és néhány prózai darab könyv nélkül megtanulása
Történelem	3	Schmidt Károly	Dr. Ribáry Fer. világ-történelme	Európa történelmének folytatása a leg-ujabb korig, nevezetesen : A felfedezések ; Reformatio ; vallási és nemzeti háborúk. A fejedelmi absolutismus kora. Az amerikai szabadságharcz. A francia forradalom és Na-poleon kora. Az újabb forradalmak és az allami újabb alakulások.
Számtan	3	Rosenblüh Lajos	Lutter N. betűszám-t.	Logarithmus. Első foku egyenletek több ismeretlennel. Másodfoku egyenletek egy ismeretlennel. Regula falsi. Első foku számtani és mértani sorok. A kamatos kamat számítáa.
Könyvviteltan	1	Zánkay Zsigmond	Weninger V. könyv-viteltan	Az egyszerű könyvvitel, alkalmazva ezt az iparra, mezeti gazdaságra és kereskede-lemre
Természettan	3	Morgenbesser János	Greguss Gy. természet-tana	A hang, hő, fény villamosság és dele-jesség tünetényei. A kosmografia elemei.
Vegytan	2	Morgenbesser János	Haydu Gy. vegytan	A levegő, víz, só, mészkő, szén stb.-ből kiindulva. az elemeknek s azok fontosabb vegyületeinek ismertetése. — A vérlugsó, bor, eczet, szappan, növényrost, keményítő czu-kor, cserzőanyagok, szerves savas, aljak stb. vegyek megismertetése.
Alkot-mánytan	2	Schmidt Károly	Mártonfy M. magy. alkotmány-tan	A magyar birodalom szerkezetéről, al-kotmányáról, népképviselőteréről, kormányáról és kormányzásáról. A váltó jog és a csőd-törvény főbb vonalai.

Tantárgy	Heti óraszám	Tanár	Tankönyv	Bevégzett tananyag
Mértani rajz	3	Schultz Károly		Gyakorlatok a vázoló asztallal és a szökmérő műszerekkel való mérésekben. a területek felosztásában, a területek kiszámításában, térkép készítésében.
Torna	1	Pongrácz Adolf		Lásd IV. osztály.
Ének	1	Hock János		Lásd I. osztály.

Hatodik osztály.

Osztályfőnök : ZÁNKAY ZSIGMOND.

Tantárgy	Heti óraszám	Tanár	Tankönyv	Bevégzett tananyag
Hit- és erkölcstan	1			Lásd I. osztály.
Magyar nyelv	3	Hoffmann Mór	Gyulay B. Irodalom ismeretű Névy J. gya- korl, irályt, II, r,	Az ujjabbkori költők és drámairók, szónokok válogatott művei olvastatása. A magyar irodalom története. Fogalmazási gyakorlatok és ügyiratok írásban.
Német nyelv	3	Hoffmann Mór	Szemák J, német mondattan II, r, Jausz Gy, ném, olvasók. III, r,	Nehezebb olvasmányok olvastatása költői és prózai művekből. Nehezebb fogalmazványok készítettése. Elbeszélő költemények, történelmi tárgyú prózák könyv nélkül előadatása.
Történelem	3	Schmidt Károly	Horváth M. Magyaror. története	Magyarország pragmatikai történelme, különös tekintettel a társadalmi viszonyok és a közjogi törvényhozás fejlődésére.

Tanár	Tanár	Tankönyv	Bevégzett tananyag		
Heil óraszám	Számtan	2	Zánkay Zsigmond	Lutter N. betűszám-tana	Kapcsolástan. A valószínűségi számítás elemei. A törlesztési és évjáradéki számítások. A biztosító intézeteknél, takarékpénztáraknál, jegybankoknál, részvénytársulatoknál előforduló számítások. Állam- és magán sorsjegyek.
Könyvviteltan	2	Zánkay Zsigmond	Weninger V. könyvviteltana	A kettős könyvvitel, alkalmazva a kereskedelemre. Takarékpénztárak-, részvénytársulatok s egyéb intézetek könyvezési munkálatai. Francia és angol folyószámla.	
Vegytan	2	Morgenbes-ser János	Haydu Gy. vegytana	Lásd V. osztály.	
Ipartan	2	Morgenbesser János		A természeti erők felhasználására szükséges gépek ismertetése. Szerszámok és szerszámgépek. Vas és vasipar. Zárak és tűzálló szekrények. Aczéltollgyártás. Óragyártás, Papirgyártás. Ujezüst, broncz, mész.	
Mértani rajz	3	Schultz Károly		Lejtmérések, alkalmazva ezt a vízvezetés, öntözés, alagsövezésre, és vízlecsapolására.	
Torna	1	Pongrácz Adolf		Lásd IV. osztály.	
Ének	2	Hock János		Lásd I. osztály.	

VI.

A tanári kar és működésének kimutatása.

1. Morgenbesser János igazgató ; polg iskolákra képesített tan., a II. osztály főnöke ; a kir. magy természettudományi társulat rendes tagja, a n.-kanizsai iskolaszék tagja a vegyt. labor., a termény-, és természettani szertár őre ; tanította a német nyelvet a II., a természetrajzot a II. III., a természettant a IV. V. a vegytan az V. és VI., az ipartant a VI. osztályban. H. ó. 18. Szolgálati éve ezen intézetnél : 9.

2. Hock János zene és énekre képesített tan., városi kántor ; tanította az éneket minden osztályban. H. ó. 4. Sz. éve ezen intézetnél : 2.

3. Hoffmann Mór rendes tan. Középtanodákra és polg. iskolákra képesített tan., az I. osztály főnöke ; N.-Kanizsa városa képviselő testületének és a városi iskolaszéknek tagja, tantestületi értekezleti jegyző ; tanította a magyar nyelvet és irodalmat az I., IV., V., VI., a német nyelvet az I. III., V., VI., osztályban. H. ó. 22. Sz. éve ezen int : 7.

4. Pongrácz Adolf tornára képesített tan., a tornaszerek őre ; tanította a tornászatot minden osztályban. H. ó. 3. — Sz. éve ezen int : 8.

5. Rosenblüh Lajos rendes tan., polg. iskolákra képesített tan., az V. osztály főnöke, az iskolai takarékpénztár kezelője ; tanította a számtant, mértánt, szépírást az I., a számtant, földrajzot, szépírást a II., a számtant a III., V., a számtant és mértánt a IV. osztályban. H. ó. 22. — Sz. éve ezen int : 8.

6. Schmidt Károly rendes tan., polg. iskolákra képesített tan., a IV. osztály főnöke ; tanította a földrajzot az I., a németnyelvet, földrajzot, történelmet a IV., a földrajzot, történelmet a III., a történelmet és alkotmánytant az V. és a történelmet a VI. osztályban. H. ó. 22. — Sz. éve ezen int : 7.

7. Schultz Károly rendes tan., polg. iskolákra képesített tan., a III. osztály főnöke, a rajztanszerek őre; tanította a mértani- és szabadkézi rajzot az I., II., III., IV., a szépirást a III., a mértani rajzot az V. és VI. osztályban. H. ó. 25. — Sz. éve ezen int: 10.

8. Zánkay Zsigmond segédtan., polg. iskolákra képesített tan., a VI. osztály főnöke; tanította a természetrajzot az I., a magyar nyelvet és mértant a II. III., a számtant a VI., a könyvitelant az V. és VI. osztályban. H. ó. 21. — Sz. éve ezen int: 6.

Hitoktatók:

9. Berdin János szt.-ferencziendi áldozár, róm. kath. hitoktató.

10. Hoffmann Mór polg. isk. tan., izr. hitoktató.

II. Hütter Lajos evang. lelkész, az ev. tanulók hitoktatója.

VII.

Az ifjuság érdemsorozata az 1881–82. tanév végén.

I. osztály.

Nevek	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Számtan	Mértan	Természetrajz	Mértani rajz	Szabadk. rajz	Szépírás	Torna	Ének	Szorgalom	Magaviselete
Antal József	jó	elgs.	elgs.	jó	jeles	jeles	jeles	elgs.	jó	jó	elgs.	—	dics.	jó
Bartos Péter				k	i	m	a	r	a	dt				
Benczik Boldizsár				k	i	m	a	r	a	dt				
Berger János	jeles	jó	jó	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	dics.	jó
5. Blau Mór	elgs.	elgs.	elgs.	jó	elgs.	elgs.	jeles	jó	jó	jó	jó	jó	vál	szb
Budai Sándor	jeles	elgs.	elgs.	elgs.	jó	jeles	jeles	elgs.	elgs.	jeles	jó	jeles	vál	jó
Csillag Lajos	elgs.	elgs.	elgs.	elgt.	elgs.	elgs.	jeles	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	—	hny.	szb
Datler József ism,	jó	jó	elgs.	jó	jeles	elgs.	jeles	elgs.	jó	jó	jó	jeles	vál	jó
Fatér Mihály	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	jeles	jeles	elgs.	elgs.	jeles	elgs.	jeles	vál	jó
10. Fülöp Károly	elgs.	elgt.	elgs.	elgs.	jeles	jó	jeles	elgs.	elgs.	jó	jó	jó	hny.	jó
Girtl Lajos				k!	i	m	a	r	a	dt				
Göllesz Ferencz	elgs.	elgt.	elgt.	elgt.	elgs.	elgs.	jó	elgs.	elgs.	jó	elgs.	—	hny.	szb
Hiczlberger György	elgs.	elgt.	elgt.	elgt.	elgs.	elgs.	jó	elgs.	jó	jó	elgs.	—	hny.	jó
Konkolics József	jeles	jeles	jó	jó	jó	jó	jeles	jó	jó	jeles	jó	jeles	dics.	szb
15. Kovács József ism.				k	i	m	a	r	a	dt				
Krenn Alajos	jeles	jó	jó	jeles	jó	jó	jeles	jó	jó	jeles	jó	jó	dics.	jó
Kutschera Gyula	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	elgs.	—	erny	jó
Lausch Samu				k	i	m	a	r	a	dt				
Lenk József	jeles	jó	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jó	jó	elgs.	jó	dics.	jó
20. Lisztner Jenő	elgs.	elgs.	elgs.	elgt.	elgs.	elgs.	jeles	elgs.	elgs.	elgs.	jó	elgs.	hny.	szb

	Mittermayer János ism.	jeles	jó	elgs.	elgs.	jó	elgs.	jeles	jó	jó	jó	—	vál	szb.	
	Morovitz Gyula ism.	jó	jó	elgs.	elgs.	jeles	ió	jeles	elgs.	elgs.	elgs.	—	vál	szb.	
	Pákai Károly	elgs.	elgt.	elgt.	elgt.	elgs.	elgs.	jeles	elgs.	elgs.	elgs.	—	hny	szb.	
	Palkó József	jó	elgs.	elgs.	jeles	jó	je	jeles	jó	je	elgs.	jó	dics.	jó	
25.	Poredus Antal	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	erny	jó
	Rosenfeld Miksa	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	jó	elgs.	elgs.	—	vál	jó	
	Salamon József	jeles	jó	elgs.	elgs.	jeles	jeles	jeles	elgs.	elgs.	jeles	—	vál	jó	
	Sárdi Károly	jó	elgs.	elgs.	jeles	jó	jó	jeles	elgs.	elgs.	jó	—	dics.	jó	
	Sifkovits Simon	elgs.	elgs.	elgs.	elgt.	elgs.	elgs.	jeles	elgs.	elgs.	elgs.	—	hny.	szb.	
30.	Spiegel Gyula	elgs.	elgs.	elgs.	jó	jeles	elgs.	jeles	elgs.	elgs.	jó	—	vál	szb.	
	Steinmetz Károly ism.	jó	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	jó	elgs.	jó	—	vál	szb.	
	Szummer Imre ism.	elgs.	elgs.	elgs.	jó	jeles	elgs.	jeles	jó	jeles	jó	—	erny	jó	
	Treiber József	jeles	jeles	jeles	jelse	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	—	hny.	szb.	
	Veren János	elgs.	elgt.	elgt.	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	elgt.	elgs.	elgt.	—	hny.	szb.	
35.	Weiss Béla	jó	jeles	jó	jó	jó	jó	jeles	jó	jeles	jeles	jó	dics.	szb.	

II. osztály.

N e v e k	Hitán	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Számítan	Mértan	Természetrajz	Mértanrajz	Szabadkézi rajz	Szépirás	Torna	Ének	Szorgalom	Magaviselet
Babnig Emil	jó	elgs	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jó	jó	jeles	jeles	—	vál	jó
Benedek József	jeles	jeles	elgs.	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	—	jeles	dics.	jó
Deli Géza				k	i	m	a	r	a	dt				
Deli Gyula	jó	elgs.	jó	elgs.	elgs.	jeles	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	—	vál	szb
5. Földy Kálmán				k	i	m	a	r	a	dt				
Frank Rezső	elgs	jeles	jó	elgs.	elgs.	jeles	jó	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	—	vál	jó
Geiger Sándor	jó	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jó	jó	jeles	jeles	jeles	dics.	jó
Junker Antal	jeles	elgs.	elgs.	elgs	elgs.	jeles	elgs.	jó	jó	jeles	elgs.	jeles	vál	jó
Kastl Mór	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	jó	—	erny	jó
10. Keller Ignác	jó	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	elgs.	jó	jó	jeles	jó	jeles	vál	szb.
Koller Nándor	jeles	jó	jó	jó	jó	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	elgs.	—	dics.	jó
Krausz Miksa	jeles	jeles	jó	jó	elgs.	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	jó	jeles	dics.	szb.
Leitner Gusztáv	jeles	jeles	jeles	jó	elgs.	jeles	jeles	jó	jó	jeles	elgs.	jeles	dics.	szb.
Makovszky Géza	jó	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	elgs.	jó	jó	jó	elgs.	—	vál	jó
15. Mayerhofer Lajos				k	i	m	a	r	r	dt				
Scheiber Zsigmond	elgs.	jó	jeles	elgs.	elgs.	jeles	jó	jó	elgs.	elgs.	elgt.	—	vál	szb.
Schlik Nándor	jeles	jó	elgs	elgs.	elgs.	jeles	elgs.	elgs.	jó	jeles	jeles	jeles	vál	jó
Thomka Miklós	jó	jó	jó	jeles	jó	jeles	jó	elgs.	elgs.	jeles	elgs.	—	dics.	jó
Tieff Sándor	jó	elgs.	elgs.	jó	jó	jeles	elgs.	elgt.	elgt.	jó	elgs.	—	hny.	szb.
20. Trojkó Géza	jeles	elgs.	elgs.	jó	elgs.	jeles	elgs.	elgs.	föl	jeles	elgs.	—	vál	jó
Weiler Samu	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jó	jó	jeles	elgs.	—	erny	jó

III. osztály.

N e v e k	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Történelem	Számtan	Mértan	Természeti rajz	Mértani rajz	Szabadkézi rajz	Szépirás	Torna	Ének	Szorgalom	Magvi-selete
Baranyay György	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jó	elgs.	elgt	elgs	jeles	elgt.	—	hny	szb.
Berger Ignác	elgs.	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	elgs.	jeles	erny	jó
Besznicza György	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	elgs.	elgs.	jó	jó	elgs	—	vál	szb.
Budai Lajos	elgs.	elgs.	elgt.	elgt.	elgt.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jó	jó	—	hny	szb.
5. Darvas János	jó	elgs.	elgt.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jó	jó	jó	elgs.	elgs.	hny	szb.
Dolmányos Antal	jeles	elgs.	jó	elgs.	jó	elgt	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	jeles	elgs.	jó	hny	jó
Filippovics Ferencz	elgs.	elgs.	jó	elgs	elgs	elgs.	jó	jó	jó	jó	jó	jeles	—	vál	jó
Filó Géza	jeles	jeles	jó	jó	jó	jeles	jeles	jó	elgs.	elgs.	jó	jó	—	vál	szb
Hein Mihály	jó	elgs.	elgs.	elgs.	jó	jó	jeles	jó	jeles	jó	jeles	jó	—	vál	szb.
10. Jack Ede			k	i	m	a	r	a	d	t					
Knáusz László	jeles	jó	jó	jó	jó	jó	jó	jeles	jó	jeles	jeles	jó	—	dics.	jó
Kovács István	jeles	jó	jó	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jó	—	dics.	jó
Landler Gyula	jó	jeles	jeles	jó	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	elgs.	—	dics.	jó
Neumann Henrik	elgs.	elgs.	jó	jó	jó	elgs.	jó	jó	jó	jó	jeles	elgs.	—	vál	jó
15. Schável Lajos			k	i	m	a	r	a	d	t					
Wajdits József	jó	jó	jó	jó	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jó	dics	szb.

IV. osztály.

N e v e k	Hittan	Magyar- nyelv	Német nyelv	Földrajz	Történe- lem	Számtan	Mértan	Természet tan	Mértani rajz	Szabad- kézi rajz	Torna	Ének	Szorgalom	Magavise- let
Árvey Gábor	jó	jó	elgs	elgs.	elgs.	jeles	jeles	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	—	vál	szb.
Berger József	jó	jeles	jó	elgs.	jó	jeles	jó	jó	jeles	jeles	elgs.	—	dics.	jó
Bisztricsányi Aladár			k	i	m	a	r	a	d	t				
Czelczer Ferencz	jó	jó	elgs	elgs.	elgs.	jeles	jeles	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	—	vál	szb.
5. Dukász Miksa	elgs.	elgs.	elgt	elgt.	elgt.	elgs.	elgs.	elgs.	jó	jó	elgs.	—	hny	szb.
Fischer József	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	elgs.	jeles	erny	jó
Frank Zsigmond	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jó	elgs	jó	elgs.	elgs.	elgs.	elgt.	—	vál	jó
Freund Manó	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	—	vál	szb
Holczer Mihály	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	elgs.	elgs.	jeles	jó	elgs.	elgs.	—	dics.	jó
10. Horváth István	jeles	jeles	elgs.	elgs.	elgs.	jó	jó	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	—	vál	szb.
Kohn Ferencz	jó	jó	jó	jó	jó	jó	jó	jó	jeles	jó	elgs.	jó	dics.	jó
Kossányi Nándor	jó	jó	elgs.	elgs.	elgs.	jó	elgs	elgs.	elgs.	elgs.	jó	—	vál	jó
Krutsay Ferencz	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jó	jó	jó	—	vál	szb,
Kugler Lajos	jeles	jeles	jó	jó	jó	jeles	jeles	jeles	jó	jó	elgs.	—	dics.	jó
15. Masznyák István	jó	jó	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	elgs.	jó	jó	elgs.	jeles	vál	szb.
Matyi Mihály	jeles	jó	elgs.	elgs.	jó	elgs.	jeles	elgs.	jó	jó	jeles	—	vál	jó
Mühlbach Károly	elgs.	elgt.	elgt.	elgt.	elgt.	elgs.	elgt.	elgs.	elgt.	elgt.	elgt.	—	hny	r.
Rathmann János	jó	elgs.	elgt.	elgt.	elgt.	elgs.	elgs.	elgs.	jó	jó	jeles	jó	hny	szb.
Rohrer János	jeles	jó	jó	elgs.	jó	elgs.	elgs.	elgs	jó	jó	jó	jó	vál	jó
20. Schlesinger Béla	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	jó	jó	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	vá	jó
Szabó István	jó	jó	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	elgs.	jó	vál	szb.
Zók József	jó	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jó	elgs.	jó	jó	—	vál	szb.

V. osztály.

N e v e k	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Történelem	Számítan	Könyvtartan	Természetan	Vegytan	Alkotmánytan	Mértani rajz	Torna	Ének	Szorgalom	Magaviselet
Beck Ede	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	jó	jó	elgs.	jeles	jó	—	vál	jó
Bicza János	jó	elgs.	elgs.	elgs.	jó	jeles	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	jeles	vál	jó
Eibner József	jeles	jeles	jó	jó	jeles	jeles	jó	jó	jó	jeles	elgs.	jeles	dics.	jó
Fürst Sándor	jó	jeles	jó	jó	jó	jeles	jó	jó	jó	elgs.	elgs.	jeles	dics.	jó
5. Geiger Kálmán	jó	jó	jeles	jó	jó	jeles	jó	jó	jó	jó	jeles	jeles	dics.	jó
Hirschel József	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	elgs.	elgs.	elgs.	jó	jeles	elgs.	vál	szb.
Horváth Nándor	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	—	vál	szb.
Kapperl Samu	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jó	jó	jeles	elgs	—	erny	jó
9. Kozár Elek						m	e	g	h	a	l	t		

VI. osztály.

N e v e k

N e v e k	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Történelem	Számítan	Könyvtan	Vegytan	Ipartan	Mértani rajz	Torna	Ének	Szorgalom	Magaviselet
Ballia Győző	jeles	elgs.	elgs.	elgs.	jeles	jeles	jeles	jó	jó	jeles	jó	vál	jó
5. Bergincz János	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jo	jeles	erny	jó
Boár Jenő	jeles	jó	elgs	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	elgs.	elgs.	—	dics.	jó
Fried Henrik	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	—	erny	jo
Haász József	jo	elgs.	elgs.	elgs.	elgs.	jó	jo	jo	jeles	jo	jeles	vál	jo
Hamvay Sándor	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	erny	jó
Magéra Antal	jeles	jó	jeles	elgs.	jeles	jeles	jeles	jeles	elgs.	jeles	jeles	dics.	jó
Ortner Károly	*jo	jó	jeles	elgs.	jo	jo	jo	jo	elgs.	—	—	dics.	jó
Szondy László	jeles	jó	jo	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	elgs.	—	dics.	jo
10. Wágner György	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	—	jeles	erny	jó
Weiss József	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jo	jeles	erny	jo

Magántan. : Keller Ferencz.

VIII.

Statistikai táblázatok az 1881–82. tanévről.

I. A tanulók általános áttekintése.

Osztály	A tanulók száma			Vallásuk			Nyelvi viszonyaik. (Mínő nyelveket beszélnek?)				Szüleik plngári állása					Előmenetők	
	beiratott	elhalt	elmaradt	rom. kath.	evang.	móz. vall.	magyar	magyar-német	magyar-német-horvát	magyar-horvát	értelmiségi	önálló östern. földb. és bérl.	kereskedők és iparosok	magán tisztviselők	szolgáltatotttevők és munkások	haladók	ismétlők
I.	35	—	5	28	—	7	26	8	1	—	3	1	19	4	8	23	7
II.	21	—	3	12	1	8	10	11	—	—	6	1	10	2	2	17	1
III.	16	—	2	13	—	3	7	9	—	—	—	2	11	1	2	10	4
IV.	22	—	1	16	—	6	11	11	—	—	5	1	10	3	3	18	3
V.	9	1	—	4	—	5	2	7	—	—	2	—	3	1	3	8	—
VI.	12	—	—	9	1	2	2	7	2	1	2	—	6	4	—	12	—
Összeg	115	1	11	82	2	31	58	53	3	1	18	5	59	15	18	88	15

II. A tanulmányozás eredményének áttekintése osztályonként.

1881—82-ben.

Tantárgyak	I. osztály				II. osztály.				III. osztály				IV. osztály				V. osztály				VI osztály			
	jeles	jó	elégs.	elégt.	jeles	jó	elégs.	elégt.	jeles	jó	elégs.	elégt.	jeles	jó	elégs.	elégt.	jeles	jó	elégs.	elégt.	jeles	jó	elégs.	elégt.
Hit- és erkölcstan	10	7	13	—	9	7	2	—	4	4	6	—	5	10	6	—	2	3	3	—	9	2	—	—
Magyar nyelv	4	7	13	5	7	4	7	—	3	3	8	—	5	8	7	1	3	1	4	—	5	4	2	—
Német nyelv	2	6	18	4	5	4	9	—	2	7	3	2	1	5	12	3	2	2	4	—	7	1	3	—
Földrajz és statistika	8	7	9	6	2	8	8	—	1	6	6	1	2	2	14	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—	3	6	4	1	2	7	9	3	1	3	4	—	6	1	4	—
Számítan	12	8	10	—	4	3	11	—	3	4	6	1	7	3	11	—	2	3	3	—	9	1	1	—
Mértan	8	8	14	—	17	—	1	—	7	4	3	—	7	5	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Könyvviteltan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	9	2	—	—
Természetradj	28	2	—	—	7	3	8	—	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	13	—	1	4	3	—	—	—	—	—
Vegyten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	3	—	9	2	—	—
Ipartan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	3	—	—
Alkotmánytan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—
Mértani rajz	4	9	16	1	4	8	5	1	5	4	4	1	4	8	8	1	3	2	3	—	7	1	3	—
Szabadkézi rajz	5	11	14	—	—	13	4	1	6	5	3	—	3	10	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Szépírás	10	15	5	—	13	2	3	—	9	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Testgyakorlat	—	14	15	1	3	3	10	1	2	5	6	1	4	4	11	2	3	1	4	—	4	3	2	—
Ének	6	6	1	—	7	—	—	—	1	2	1	—	3	4	—	—	4	—	1	—	6	1	—	—

IX

**Tandijmentes, ösztöndijas, jutalmazott
éssegélyezett tanulók az 1881—82. tanévben.**

A) Tandijmentesek.

Lisztner Jenő, Fülöp Károly, Sifkovits Simon, Datler József, Krenn Alajos, Veren János, Csillag Lajos, Bartos Péter, Sárdi Károly, Mittermayer János, Lenk József, Göllesz Ferencz, Poredus Antal, Salamon József, Spiegel Gyula, Morovicz Gyula, I. oszt. t. — Krausz Miksa, Deli Géza, Deli Gyula, Tieff Nándor II. oszt. t. — Darvas János, Filó Géza, Neumann Henrik, Filippovics Ferencz, Schável Lajos III. oszt. t. — Fischer József, Masznyák István, Szabó István, Horváth István, Bisztricsányi Aladár IV. o. t. — Bicza János, Fürst Sándor, Beck Ede, Horváth Nándor, Kozár Elek, Eibner József V. o. t. — Weisz József, Szondy László VI. oszt. tanulók.

B) Ösztöndijasok :

Wágner György és Bergincz János VI. oszt. tanulók
Tallián-féle 60 frtos ösztöndij, egyenkint 30—30 frt.

C) Jutalmazottak :

Kapperl Samu V. o. t. mint legjobb számoló 1 drb. arannyal Ebenspanger Lipót ur által Fischer József IV. o. t. mint szorgalmas és szegény tanuló 3 frttal Fischel Fülöp ur által. Jutalomkönyveket kaptak emlékül a tek. iskolaszék által utalványozott 20 frtnyi összegből a következő tanulók: Hamvay Sándor VI. o. t. Eibner József V. o. t. Holczer Mihály, Kugler Lajos IV o. t. Berger Ignác, Kovács István, Knáusz László III. o. t. Benedek József, Kasztl Mór II. o. t. Kutschera Gyula, Lenk József. Poredus Antal, Treiber József I. o. tanulók. — Továbbá jutalmaztattak még: Haász József, Hamvay Sándor, Magéra Antal VI., Geiger Kálmán V., Fischer József IV., Benedek József, Kráusz Miksa II. o. tanulók mint jeles énekesek; Bergincz János VI., Kapperl Samu V. o. tanulók mint jeles rajzolók; végre Geiger Kálmán V. o. t. mint jeles tornászó Hock János tanár által egy-egy ezüst frttal; Eibner József V. o. t. mint jeles rajzoló Schultz Károly rajztanár által egy darab arannyal. Sárdi Károly I. o. t. mint olyan tanuló ki a földrajzban kitünő haladást tett Schmidt Károly tanár által egy könyvvel.

D) *Segélyzettek.*

1. A tekintetes iskolaszék által

a) *Ruhával*: Csillag Lajos. Sárdi Károly, Lenk József, Poredus Antal, Salamon József I. o. t. — Deli Géza, Deli Gyula, Krausz Miksz II. o. t. — Neumann Henrik, Filipovics Ferencz III. o. t. — Schlesinger Béla Masznyák István, Horváth István. Bisztricsányi Aladás IV. o. t. — Fürst Sándor V. osztály. tanulók.

b) *Iskolai könyvekkel*: Lisztner Jenő, Konkolics József, Berger János, Sifkovics Simon, Weisz Béla. Lenk József, Krenn Lajos, Bartos Péter, Szummer Imre, Poredus Antal, Mittermayer János. Datler József, Fülöp Károly, Morovitz Gyula. Csillag Lajos, Palkó József Veres János, Sárdi Károly, Spiegel Gyula, Pákai Károly. Göllesz Ferencz, Salamon József I. o. t. — Geiger Sándor, Mayerhoffer Lajos, Krausz Miksa, Makovszky Géza, Deli Géza, Deli Gyula, Tieff Sándor II. o. t. Filó Géza, Darvas János, Filippovics Ferencz, Neumann Henrik, Budai Lajos, Dolmányos Antal, Beznicza György, Knáusz László III. o. t. Kohn Ferencz, Freund Manó, Fischer József, Masznyák István Berger Mihály. Holczér József, Schlesinger Béla, Horváth István, Matyi Mihály, Szabó István, Bisztricsányi Aladár IV. o. t. — Kapperl Samu, Fürst Sándor, Horváth Nándor, Beck Ede. Kozár Elek. Bicza János, Eibner József V. o. t. — Haász József, Magéra Antal, Bergincz János, Szondi László, Weisz József VI. o. tanulók.

2. A tantestület által.

Ruhával: Lisztner Jenő I. o. t. — Tieff Sandor II. o. t. — Fischer József IV. o. t. — Eibner József, Kozár Elek V. o. tanulók.

X

Az 1882—83. tanév megkezdésére vonatkozó értesítés.

A tanulók felvétele vagyis beírása szept. 1-én kezdődik és tart szept. hó 4-ig, naponként délelőtti 9 órától 12-ig és délutáni 3 órától 5-ig a polg. iskola épületében (I. em.) igazgatói irodában; ugyanekkor tartatnak a felvételi- és javító vizsgálatok is. Szeptember 4-én tul csak igazolandó alapos okoknál fogva vehető fel a tanuló.

1. Az iskolai év a polg. iskolában szept 1. napján kezdődik és tart a következő év junius hava végeig.

2. A polgári iskola első osztályába szabályszerűen csak oly tanuló léphet fel:

a) ki legalább életének 9. évét betöltötte.

b) kinek az elemi (nép-) iskola negyedik osztálya számára kiszabott tárgyakban elegendő jártassága van s ebbeli ismereteit e végre elrendelt felvételi vizsgálat után igazolja.

3. A polgári iskolába lépő tanuló bármely nemzetiséghez tartozik, köteles a magyar nyelvet is tudni annyira, hogy a törvény által ezen iskolában elrendelt magyar nyelvi oktatásban fenakadás nélkül résztvehessen.

4. A polgári iskola egy-egy osztályába bevehető minden oly tanuló, ki koránál fogva az általa kijelölt osztályba beillik és az azon osztályban megkívántató előkészültségről vizsgálat után bizonyosságot tesz; középtanodából a polgári iskolába átlépni kívánó tanulót bizonyítványa alapján is fel lehet venni.

5. A felvételi vizsgálat díjmentes.

6. A polgári iskola egy-egy osztályába rendszerint 50 tanulónál többet felvenni nem lehet.

7. A polgári iskola négy első osztályából átléphet a tanuló a középtanoda megfelelő osztályába. — A középtanodába átlépő polgári iskolai tanuló:

a) ha gymnasiumba kívánja magát felvétetni, köteles a latin nyelvben az illető osztályban megkívántató jártasságot vizsgálat után bizonyítani,

b) ha reálistanodába lép, köteles a francia nyelvből megfelelő jártasságáról tanúságot tenni.

8. A polgári iskola negyedik osztályába átlépő tanuló, ha a polgári iskola mellé ipartanműhely is van állítva, beléphet abba és az ott felvett iparágakat az iskola 4., 5. és 6. osztályában kiszabott tantárgyak tanulása mellett megtanulhatja annyira, hogy onnan a polgári iskola hatodik osztálya bevégeztével, mint iparossegéd léphet át az illető iparos műhelyébe.

9. A polgári iskola negyedik osztályát bevégzett tanuló, ha szakiskolákba akar átmenni, átléphet:

a) Tanítóképezdébe,

b) kereskedelmi iskolába,

c) közép ipartanodába,

d) az országos mintarajztanodába.

10. A polgári iskola hat osztályát bevégzett tanuló előtt következő utak állanak nyitva:

a) Alkalmaztathatja magát állami hivatalokra, vasuti gyakornokságra, a nem kincstárilag kezelt póstai, távirtdai kezelői szolgálatra, számtiszti hivatalokra a ministeriumoknál, vámi, pénzügyőri, fogyasztási adói, pénz- és adórségi,

dohánybeváltási, gyártási és eladási, lotto, bélyegző és sóhivataloknál, a megyéknél segéd és kezelői állomásokra stb

b) Ipari, kereskedelmi, biztosító társulatoknál, pénzintézeteknél.

11. Ha a 6. osztály bevégezése után még tovább is tanulni akar, átléphet a gazdasági, erdészeti, állatorvosi középintézetekbe.

A növendék személyesen, még pedig szülei, gyámja vagy ezek megbízottja kíséretében tartozik a fölvételre az igazgatónál megjelenni.

Minden nyilvános és magán tanuló beiratás alkalmával a tandíjon kívül 1 frtot fizet az ifjúsági könyvtárra. Az egész évi tandíj a tekintetes iskolaszék 1878. október 31-én tartott gyűlésének 11. pontja értelmében, minden vidéki- és magántanulóra nézve 5 frt., a helybeli nyilvános tanulókra nézve pedig 3 frt., mely a beiratáskor lefizetendő.

A tandíjfizetés alól való felmentés egyedül Nagy-Kanizsa város hatóságát, mint ezen intézet kegyurat illeti, azért a felmentés iránti folyamodványok a város tek. tanácsához nyújtandók be.

A pót- és javító vizsgálatokra oly tanulók bocsáttatnak, kik csak **egy** kötelezett tantárgyból nyertek „elég-telen“ osztályzatot. Azoknak, kik **két** tantárgyból nyertek „elég-telen“ osztályzatot és a kikenél a hiány pótlása a a szünnapok alatt remélhető, az igazgató a tantestület meghallgatása után engedélyt adhat a javító vizsgálat letételére, de csupán azon intézetnél, a hol tanultak. Kik több tantárgyból kaptak „elég-telen“ tanjegyet, az osztály ismétlésére köteleztetnek.

A beiratási és vizsgálati napok pontos megtartására annyival is inkább felhivatik a t. szülők figyelme, mert a később jelentkező s késedelmét kellőleg igazolni nem tudó tanuló a tanintézetbe nem vétetik fel.

Nagy-Kanizsán, 1882. évi június hó 28-án.

Morgenbesser János
igazgató.

